

Tahap keupayaan usahawan dalam Perusahaan Kecil dan Sederhana di Kuala Terengganu

Zaimah R., Sazuani Abdullah

Pusat Penyelidikan Kelestarian Sosial, Persekitaran dan Pembangunan, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan,
Universiti Kebangsaan Malaysia

Correspondence: Zaimah R. (email: zaimahr@ukm.edu.my)

Abstrak

Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) merupakan satu inisiatif kerajaan bagi mengurangkan kadar kemiskinan di Malaysia dan juga mengurangkan jurang pendapatan antara penduduk di luar bandar dan bandar. Sehubungan itu, keupayaan usahawan dalam melaksanakan perusahaan kecil dan sederhana amat penting dan perlu bagi memajukan sesebuah perniagaan meningkatkan pendapatan mereka. Kemampuan seorang usahawan menguruskan perniagaan boleh diukur melalui keupayaan dalaman yang ada dalam diri mereka dan boleh dizahirkan melalui keupayaan kepimpinan peribadi, keupayaan kemahiran pengurusan dan keupayaan proaktif. Justeru, objektif kajian ini adalah untuk mengukur tahap keupayaan usahawan dalam perusahaan kecil dan sederhana di Kuala Terengganu. Tahap keupayaan usahawan akan diukur berdasarkan kepada tiga domain utama, iaitu keupayaan kepimpinan peribadi, keupayaan kemahiran pengurusan dan keupayaan proaktif. Untuk itu, kaedah survei dengan menggunakan teknik persampelan bertujuan diaplikasikan dalam kajian ini. Borang soal selidik digunakan sebagai instrumen pengumpulan data. Hasilnya seramai 50 orang usahawan perusahaan kecil dan sederhana di sekitar Kuala Terengganu memberikan kerjasama. Analisis diskriptif menggunakan kekerapan, peratus dan purata digunakan untuk menjelaskan hasil dan objektif kajian. Dapatan kajian menunjukkan bahawa tahap keupayaan kepimpinan peribadi dan keupayaan kemahiran pengurusan usahawan berada pada tahap sederhana tinggi. Manakala, tahap keupayaan proaktif usahawan pula berada pada tahap tinggi. Impikasinya, keupayaan kepimpinan peribadi dan kemahiran pengurusan dalam kalangan usahawan perusahaan kecil dan sederhana perlu diberi perhatian lebih untuk memastikan perusahaan mereka lebih berdaya maju pada masa hadapan.

Kata kunci: kepimpinan peribadi, kemahiran pengurusan, keupayaan, Perusahaan Kecil dan Sederhana, proaktif, usahawan

The entrepreneurs' capability level in the Small and Medium Enterprises in Kuala Terengganu

Abstract

The Small and Medium Enterprises (SMEs) is one of the Government's initiatives to reduce the level of poverty in Malaysia and also to reduce the income gap between the rural and urban population. In this regard, the entrepreneurs' capability in executing small and medium enterprises is very important and necessary to advance the business to increase their income. The capability of an entrepreneur to manage a business can be measured through their internal capabilities and it can be manifested through the personal leadership capability, capability of the management skills and the proactive capability. Hence, the objective of this study is to measure the entrepreneurs' capability level in small and medium enterprises in Kuala Terengganu. The level of entrepreneurial capability will be measured based on three main domains, namely personal leadership capability, management skills capability and proactive capability. For that reason, the survey method using the purposive sampling technique was adopted in this study. Questionnaire is used as an instrument of data collection. As a result, a total of 50 small and medium enterprises entrepreneurs around Kuala Terengganu had given their cooperation. The descriptive analysis using frequency, percentage and mean is used to illustrate the results and objectives of the study. The findings show that the level of personal leadership capability and the capability of

the entrepreneurs' management skills are moderately high. However, the entrepreneurs' display high level of proactive capacity. The findings imply that the personal leadership and management skills among the small and medium enterprises entrepreneurs need to be given more attention to ensure that their businesses will be more viable in the future.

Keywords: personal leadership, management skills, capability, Small and Medium Enterprises, small and medium enterprises, proactive, entrepreneur

Pengenalan

Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) memainkan peranan yang semakin penting dalam mengekalkan pertumbuhan ekonomi, serta memberi peluang pekerjaan kepada setiap individu sebagai usahawan di Malaysia. Bidang keusahawanan pula amat bergantung kepada pembentukan keupayaan individu dalam perniagaan yang diusahakan (Alauddin, 2014).

Pembentukan keupayaan individu merupakan satu proses yang dapat meningkatkan kemampuan dan kredibiliti seseorang usahawan bagi menyelesaikan masalah dan mencapai matlamat dalam perniagaan serta dapat menentukan kejayaan sesebuah perniagaan (Ma'arof et al., 2012).

Keupayaan usahawan PKS dalam perniagaan amat penting bagi meningkatkan pendapatan dan memajukan sesebuah perniagaan. Menurut Jasdy dan Abd Hakim (2006), keupayaan adalah potensi yang ada dalam diri seseorang yang dapat mempengaruhi pencapaian objektif yang ingin dicapai. Keupayaan seseorang usahawan boleh dilihat melalui keupayaan kepimpinan peribadi, keupayaan pengurusan dan keupayaan proaktif (Tastan, 2013). Keupayaan usahawan selalunya merujuk tiga aspek, iaitu keupayaan kepimpinan peribadi, keupayaan kemahiran pengurusan dan keupayaan proaktif.

Keupayaan kepimpinan peribadi merupakan faktor dalaman yang perlu ada dalam diri seseorang usahawan yang ingin berjaya dalam perniagaan yang diceburi. Oladele (2013) menyatakan bahawa gaya kepimpinan seseorang usahawan mempengaruhi pembangunan organisasi serta keupayaan usahawan dalam PKS. Kepimpinan peribadi usahawan juga mempengaruhi tingkah laku pemimpin yang baik, berwibawa dan berfikiran jauh serta mampu untuk mengembangkan lagi perniagaan yang diusahakan (Jayanty et al., 2010).

Selain itu, keupayaan kemahiran pengurusan dan keupayaan proaktif juga penting dalam menentukan kejayaan sesebuah perniagaan. Jika seseorang usahawan memandang ringan serta mengabaikan kemahiran pengurusan, maka perniagaan yang dibina itu tidak dapat berkembang dengan pesat (Papulová & Mokros, 2007). Keupayaan proaktif sering dirujuk sebagai kebebasan usahawan dalam menentukan pilihan yang rasional dalam perniagaan (Covey, 2013). Keupayaan proaktif dicerminkan melalui cara usahawan itu membuat keputusan dalam perniagaan berdasarkan pengetahuan dalam perniagaan, keperluan pengguna, bahan mentah dan mengambil risiko dalam perniagaan.

Kewujudan ramai usahawan PKS di Kuala Terengganu juga disedari oleh masyarakat umum. Berdasarkan rekod Yayasan Pembangunan Usahawan (2016), terdapat seramai 132 PKS di Kuala Terengganu yang mengusahakan pelbagai jenis perusahaan atau perniagaan, seperti makanan, kraf tangan, songket dan batik. Persoalannya, apakah tahap keupayaan usahawan yang dimiliki oleh usahawan berkenaan. Justeru, kajian ini cuba untuk mengukur tahap keupayaan usahawan PKS di Kuala Terengganu. Tahap keupayaan usahawan mereka perlu diketahui kerana ia mencerminkan keupayaan dalaman diri mereka untuk menyelesaikan masalah yang dihadapi.

Perusahaan Kecil dan Sederhana, usahawan dan keupayaan usahawan

Perusahaan Kecil dan Sederhana

Menurut Laporan tahunan PKS 2013/2014, PKS terbahagi kepada dua kriteria, iaitu melalui nilai jualan tahunan sesebuah perniagaan dan bilangan pekerja sepenuh masa sesebuah perniagaan. Umumnya, PKS di Malaysia dirujuk kepada sektor pembuatan yang menunjukkan nilai jualan

tahunan kurang daripada RM50 juta atau kurang daripada 200 pekerja sepenuh masa. Manakala, sektor perkhidmatan dan lain-lain pula menunjukkan nilai jualan tahunan kurang daripada RM20 juta atau bilangan pekerja tidak melebihi daripada 75 orang pekerja sepenuh masa. Sementara Noor Hazlina dan Pi-Shen (2010) mendefinisikan PKS sebagai individu yang melibatkan diri secara aktif dalam pengurusan perniagaan dan perniagaan tersebut mesti mempunyai kurang daripada 150 pekerja bagi sektor pembuatan dan kurang daripada 50 pekerja untuk sektor perkhidmatan; dan perniagaan mestilah merupakan sebuah firma persendirian, bukan francais atau sebahagian daripada organisasi yang lebih besar. Menurut Suhaila et al. (2014), PKS adalah pengusaha yang menjalankan perniagaan dengan nilai jualan tahunan antara RM300,000 sehingga kurang daripada RM15 juta serta mempunyai pekerja sepenuh masa antara 1-75 orang pekerja.

Usahawan

Menurut Suzyanty et al. (2008), usahawan adalah seseorang yang berusaha untuk membuat sesuatu yang baru (kreatif), merancang dan mencipta sesuatu yang lebih baik (inovatif), mengatur serta mewujudkan pasaran dan sanggup menghadapi risiko. Abdul Aziz et al. (2011) pula mendefinisikan usahawan sebagai individu yang mempunyai kebolehan, kecenderungan dan kemampuan untuk membuat pembaharuan, mencari peluang perniagaan serta dapat melakukan perniagaan yang boleh memberi faedah kepada diri sendiri dan masyarakat. Sementara itu Azlizan Talib et al. (2012) mendefinisikan usahawan sebagai satu aktiviti yang unik yang dijalankan oleh seseorang individu untuk dijadikan sebagai kerjaya bagi mendapatkan keuntungan serta memerlukan gabungan perkara-perkara asas seperti keperibadian, kelakuan, pengalaman, pemikiran, keupayaan, modal, pengetahuan dan lain-lain lagi. Manakala Farhana (2013) pula menyatakan usahawan adalah seseorang yang mengambil risiko semasa memulakan atau menubuhkan perniagaan atau perusahaan. Ringkasnya, usahawan adalah peneroka kepada kejayaan perniagaan dan memiliki kepekaan terhadap peluang, panduan untuk pembaharuan serta memiliki keupayaan untuk penyelesaian sesuatu masalah.

Keupayaan kepimpinan peribadi

Keupayaan kepimpinan peribadi merupakan keupayaan usahawan dalam menentukan visi dan langkah-langkah untuk mencapai matlamat perniagaan (Covey, 2013). Kepimpinan yang berwibawa amat penting dalam usaha perancangan dan pelaksanaan perubahan sesuatu organisasi atau perusahaan perniagaan yang usahawan miliki juga tidak dapat dinafikan lagi. Kuratko (2007) menyatakan bahawa seseorang usahawan akan terus menjadi penyumbang penting kepada pertumbuhan ekonomi melalui kepimpinan, pengurusan, inovasi, penyelidikan dan pembangunan berkesan, peluang pekerjaan, daya saing, produktiviti dan pembentukan industri baru. Hal ini jelas menunjukkan kepimpinan peribadi seseorang usahawan itu penting dalam usaha untuk mengembangkan perniagaan. Sementara itu, Oladele (2013) juga mendapati gaya kepimpinan seseorang usahawan yang strategik mampu mempengaruhi pembangunan organisasi dalam perusahaan kecil dan sederhana. Menurut beliau, seseorang pemimpin mestilah mempunyai keupayaan untuk menjangka atau membayangkan sesesuatu perkara atau risiko yang bakal berlaku dalam usaha menghadapi cabaran persekitaran ekonomi dunia yang tidak menentu.

Pemimpin atau pengurus yang baik dalam sesebuah perniagaan merupakan satu perkara yang penting dalam usaha mengembangkan sesebuah perniagaan yang diusahakan. Ma'rof et al. (2012) mendapati tahap kepimpinan usahawan berada pada tahap tinggi. Menurut beliau lagi, tanpa kepemimpinan yang baik sesebuah perniagaan yang dibina sukar untuk diuruskan dan menyebabkan berlakunya masalah dalam perniagaan. Manakala, Jayanthi et al. (2010) menyatakan, usahawan wanita yang ingin berjaya dalam arena perniagaan perlulah menjadi pemimpin dan pengurus yang baik semasa menguruskan perniagaan.

Selain itu, seseorang usahawan juga harus mempunyai gambaran keseluruhan dalam hal-hal berkaitan kewangan, pemasaran dan pembangunan pasaran. Hal ini kerana seseorang usahawan akan dianggap tidak bertanggungjawab dan gagal untuk menyelesaikan masalah jika tidak mempunyai kemahiran tersebut (Papulová & Mokros, 2007). Menurut beliau lagi, seseorang usahawan yang tidak mempunyai cukup pengalaman, pengetahuan atau penglihatan untuk menjalankan perusahaan boleh menyebabkan berlakunya kegagalan dalam sesebuah perniagaan PKS yang diusahakan.

Seorang usahawan yang ingin berjaya dalam bidang keusahawan juga haruslah mempunyai unsur kepimpinan serta budaya perniagaan (Azlizan et al., 2012). Pemimpin tidak semestinya usahawan tetapi usahawan adalah pemimpin dalam diri mereka sendiri. Hal ini dijelaskan oleh Dodgson (2011) yang mendapati bahawa gaya kepimpinan mempengaruhi tingkah laku seseorang untuk cenderung kepada keusahawanan. Malahan aspek kepimpinan dalam keusahawan juga dapat dilihat menerusi keadaan di mana usahawan yang berjaya mempunyai kemampuan untuk menggunakan pengaruhnya bagi tujuan mengembangkan perniagaannya (Nor Aishah, 2013).

Keupayaan kemahiran pengurusan

Keupayaan pengurusan pula digambarkan keupayaan untuk mewujudkan pelan perniagaan, akses rangkaian pemasaran, sumber modal, aktiviti pengeluaran dan kawalan dalam perniagaan kewangan (Covey, 2013). Keupayaan kemahiran pengurusan dalam sesebuah organisasi adalah penting untuk melihat sejauh mana sesebuah perniagaan itu boleh berkembang dan berdaya saing. Menurut Papulová & Mokros (2007), seseorang usahawan harus mempunyai pengetahuan asas dalam pengurusan dari peringkat awal perniagaan sehingga berkembangnya perniagaan tersebut. Hal ini jelas menunjukkan ilmu kemahiran asas dan pengetahuan dalam pengurusan seperti merancang, menyusun, memimpin dan mengawal boleh mempengaruhi perkembangan sesebuah perniagaan. Thuaibah et al. (2007) pula mendapati elemen kemahiran merupakan elemen yang paling mempengaruhi kepada kegagalan seseorang wanita dalam perniagaannya.

Kajian oleh Mohd Hassan (2007) mendapati dua daripada tiga faktor kejayaan kritikal yang utama bagi usahawan TEKUN ialah kemahiran pengurusan dan pengkhususan dalam membuat kerja. Dapatan tersebut selari dengan Nurul Huda dan Ramlee (2009) yang mendapati amalan pengurusan perniagaan daripada persepsi usahawan tani Bumiputera yang berjaya adalah berada pada tahap yang tinggi. Norashidah et al. (2009) turut mendapati seseorang usahawan yang ingin berjaya haruslah mempunyai kemahiran dalam pengurusan seperti kemahiran dalam mengurus pekerja dan kewangan.

Selain itu, Muhamad Asri dan Zaimah (2012) mendapati terdapat empat faktor penting yang mempengaruhi prestasi perniagaan usahawan Melayu di Johor Bahru, iaitu faktor latar belakang diri, kemahiran mengurus perniagaan, kemahiran jaringan dan sokongan institusi atau kerajaan. Hal ini jelas menunjukkan, keupayaan kemahiran pengurusan dalam sesebuah perniagaan amat penting bagi mengembangkan sesebuah perniagaan.

Keupayaan proaktif

Keupayaan proaktif dirujuk sebagai keupayaan seseorang usahawan dalam menentukan pilihan yang rasional, mengambil inisiatif untuk mencari peluang dan cara yang terbaik dalam perniagaan, serta bertanggungjawab dalam meentukan pelbagai pilihan yang melibatkan perniagaan (Covey, 2013; Tastan, 2013). Keupayaan proaktif juga amat penting dalam diri seseorang usahawan. Menurut Covin dan Miles (1999), keupayaan proaktif merujuk kepada keupayaan usahawan untuk meneroka dan mengeksplotasikan sesuatu idea yang baru bagi membolehkan perusahaan mereka merebut peluang yang wujud untuk mengembangkan perniagaan yang diusahakan. Dalam kata lain, keupayaan proaktif merupakan kunci dalam meningkatkan keupayaan inovasi sesebuah firma untuk berkembang maju dalam perniagaan.

Sementara Covey (2013) menyatakan bahawa keupayaan proaktif membolehkan seseorang usahawan menggunakan kebebasan yang mereka miliki untuk menentukan pilihan yang rasional dan menepati citarasa pelanggan, mengambil inisiatif untuk merebut peluang yang wujud dalam perniagaan serta bertanggungjawab dalam pelbagai pilihan perniagaan. Selain itu, Faizal et al. (2014) mendapati keupayaan proatif boleh dicerminkan melalui pengetahuan usahawan tentang perniagaan dan membuat keputusan berdasarkan keperluan pengguna, adanya modal perniagaan dan bahan mentah, norma masyarakat dan risiko dalam perniagaan. Hal ini jelas menunjukkan keupayaan proatif perlu dititik beratkan untuk berjaya dalam perniagaan.

Metodologi kajian

Reka bentuk kajian adalah kuantitatif menggunakan kaedah survei. Survei dilaksanakan secara temu bual berasaskan borang soal selidik. Sampel kajian adalah pemilik Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) di Kuala Terengganu, iaitu berjumlah 132 orang dan mereka ini berdaftar di bawah Yayasan Pembangunan Usahawan (2016). Hasilnya seramai 50 orang usahawan berjaya ditemubual dalam kajian ini. Instrumen kajian adalah borang soal selidik yang mengandungi tiga bahagian, iaitu latar belakang responden, profil perusahaan dan keupayaan usahawan. Pengukuran keupayaan keusahawanan diadaptasikan daripada kajian Faizal et al. (2014) yang mengandungi keupayaan kepimpinan, keupayaan kemahiran pengurusan dan keupayaan proaktif. Ujian kebolehppercayaan telah dilakukan dan nilai Cronbach's Alpha yang diperolehi adalah memuaskan, iaitu keupayaan kepimpinan peribadi ($\alpha=0.893$), keupayaan kemahiran pengurusan ($\alpha=0.906$) dan keupayaan proaktif ($\alpha=0.801$). Pengelasan tahap keupayaan keusahawanan dibahagikan kepada empat tahap, iaitu rendah (1.00-2.00), sederhana rendah (2.01-3.00), sederhana tinggi (3.01- 4.00) dan tinggi (4.01-5.00). Pengelasan ini berdasarkan kepada Nunally dan Bernstein (1994).

Hasil kajian dan perbincangan

Profil responden

Hasil kajian menunjukkan 80 peratus responden adalah perempuan. Kebanyakan responden berumur 46 tahun dan ke atas (44%). Semua responden adalah Bumiputera dan beragama Islam. Sebanyak 82 peratus responden adalah berkahwin, diikuti oleh bujang (12%), janda (4%) dan duda (2%). Rata-rata responden mempunyai pendidikan peringkat SPM (44%). Manakala selebihnya mempunyai pendidikan peringkat sijil/diploma (18%), sekolah rendah (12%), ijazah/sarjana/PhD (14%) dan SRP/PMR serta tidak bersekolah (6%). Kebanyakan responden mempunyai pendapatan bulanan RM5,000.00 ke bawah dan RM5,001.00-RM10,000.00, iaitu sebanyak 40 peratus. Manakala selebihnya mempunyai pendapatan antara RM10,001.00-RM15,000.00 dan RM15,001.00 ke atas dengan masing-masing mencatatkan 10 peratus.

Profil PKS Responden

Jadual 1 menunjukkan profil PKS responden. Sebahagian besar responden mengusahakan perusahaan jenis makanan (64%). Perusahaan lain yang turut diusahakan ialah kraf tangan (16%), songket (4%) dan batik (12%). Kebanyakan perusahaan responden dimulakan dengan modal permulaan RM50,000.00 ke bawah (78%). Bilangan pekerja responden adalah pelbagai. Rata-rata mencatatkan memiliki bilangan pekerja antara 3-4 orang (38%), diikuti oleh dua orang ke bawah (26%), 5-6 orang (16%) dan tujuh orang ke atas (20%). Kebanyakan responden mengeluarkan dua jenis produk untuk perusahaan mereka (80%). Dapatan ini jelas dan selari dengan kategori perusahaan yang mereka ceburi, iaitu PKS.

Jadual 1. Profil PKS Responden

Profil	Kekerapan	Peratus (%)
Jenis perusahaan:		
Makanan	32	64
Kraf tangan	8	16
Songket	2	4
Batik	6	12
Lain-lain	2	4
Modal permulaan:		
RM50,000.00 ke bawah	39	78
RM50,000.00-RM100,000.00	9	18
RM150,001.00 ke atas	2	4
Bilangan pekerja:		

2 orang ke bawah	13	26
3-4 orang	19	38
5-6 orang	8	16
7 orang ke atas	10	20

Tahap keupayaan usahawan PKS

Tahap keupayaan usahawan responden diukur berdasarkan nilai purata dan dibincangkan mengikut domain, iaitu keupayaan kepimpinan peribadi, keupayaan kemahiran pengurusan dan keupayaan proaktif.

a. Keupayaan kepimpinan peribadi

Jadual 2 menunjukkan tahap keupayaan kepimpinan peribadi responden. Pernyataan-pernyataan berkenaan telah disusun mengikut nilai purata tertinggi hingga terendah. Pernyataan pertama, “seorang usahawan haruslah kreatif dan inovatif dalam perniagaan” mencatatkan nilai purata tertinggi. Seterusnya pernyataan 2, 3, 4, 5, 6, 7 dan 8 juga turut mencatatkan nilai purata tahap tinggi (M=4.18, SP=0.523). Dapatan ini membuktikan bahawa seorang usahawan harus kreatif dan inovatif untuk berjaya dalam perniagaan mereka. Selain itu, usahawan yang ingin berjaya haruslah jujur, amanah, berdedikasi dan berdisiplin dalam perniagaan. Paling penting, seorang usahawan mesti berfikiran positif, berwawasan dan tidak takut kepada kegagalan. Sebaliknya, pernyataan ke-16 mencatatkan nilai purata paling rendah (M=3.46, SP=0.613) bagi kajian ini, tetapi masih berada pada tahap sederhana tinggi. Hal ini menunjukkan masih ramai responden jarang membuat atau tidak mempunyai jadual kerja untuk pekerja mereka. Perkara ini perlu diberi perhatian jika ingin berjaya cemerlang dalam bidang keusahawanan.

Jadual 2. Tahap Keupayaan Kepimpinan Peribadi

Pernyataan	Purata	S.Piawai	Tahap
Seorang usahawan haruslah kreatif dan inovatif dalam perniagaan.	4.18	0.523	Tinggi
Saya seorang yang berpandangan jauh dan mengambil peluang yang wujud.	4.12	0.435	Tinggi
Saya seorang yang jujur dan boleh dipercayai.	4.08	0.444	Tinggi
Usahawan yang ingin berjaya haruslah berdisiplin dalam perniagaan.	4.08	0.566	Tinggi
Walaupun beberapa kali gagal, saya mesti berfikiran positif.	4.08	0.528	Tinggi
Saya seorang yang berwawasan dan ingin maju dalam perniagaan.	4.08	0.601	Tinggi
Saya seorang yang rajin dalam menjalankan perniagaan	4.04	0.450	Tinggi
Saya berdedikasi dalam menyelesaikan masalah perniagaan.	4.02	0.515	Tinggi
Saya mempunyai hubungan baik dengan pembekal.	4.00	0.404	Sederhana tinggi
Saya mempunyai hubungan baik dengan pekerja.	3.98	0.428	Sederhana tinggi
Saya seorang yang bertanggungjawab dalam menjalankan perniagaan.	3.96	0.493	Sederhana tinggi
Saya mempunyai hubungan baik dengan pesaing.	3.90	0.463	Sederhana tinggi
Saya pandai menguruskan perniagaan.	3.86	0.535	Sederhana tinggi
Saya mempunyai sifat kepimpinan.	3.64	0.598	Sederhana tinggi
Saya memiliki semua rekod pekerja saya.	3.50	0.614	Sederhana tinggi
Saya menyediakan jadual kerja untuk pekerja.	3.46	0.613	Sederhana tinggi
Purata skor	3.94	0.321	Sederhana tinggi

b. Keupayaan kemahiran pengurusan

Jadual 3 menunjukkan tahap keupayaan kemahiran pengurusan responden. Pernyataan pertama dan kedua mencatatkan nilai purata tahap tinggi dengan masing-masing mencatatkan M=4.18 dan M=4.06. Kedua-dua pernyataan menunjukkan keupayaan pengurusan yang amat penting, iaitu

pengurusan masa dan pengurusan secara keseluruhannya. Manakala semua pernyataan selebihnya mencatatkan nilai min pada tahap sederhana tinggi. Misalnya pernyataan “saya mempunyai kemahiran untuk menilai kemampuan dan keupayaan peribadi” mencatatkan nilai purata 3.70 (SP=0.707). Dalam pada itu, pernyataan ke-13 mencatatkan nilai purata terendah secara perbandingan (M=3.34, SP=0.557), tetapi masih pada tahap sederhana tinggi. Secara keseluruhannya, keupayaan kemahiran pengurusan responden adalah pada tahap sederhana tinggi.

Jadual 3. Tahap Keupayaan Kemahiran Pengurusan

Pernyataan	Purata	S.Piawai	Tahap
Seorang usahawan haruslah pandai membahagikan masa.	4.18	0.482	Tinggi
Seorang usahawan harus mempunyai pengetahuan asas dalam pengurusan.	4.06	0.505	Tinggi
Saya mempunyai kemahiran untuk menilai kemampuan dan keupayaan peribadi.	3.70	0.707	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran dalam menyediakan belanjawan.	3.66	0.557	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran dalam menyediakan rancangan pasaran.	3.62	0.530	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran mengurus kewangan.	3.60	0.670	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran dalam menentukan sasaran pasaran.	3.60	0.606	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran dalam menentukan keperluan pelanggan.	3.60	0.535	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran dalam mengira harga produk.	3.58	0.538	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran dalam menentukan arah aliran produk.	3.54	0.579	Sederhana tinggi
Saya mempunyai kemahiran untuk memotivasikan pekerja.	3.48	0.614	Sederhana tinggi
Saya dapat melatih pekerja.	3.40	0.571	Sederhana tinggi
Saya mengiklankan produk milik perusahaan saya melalui media massa.	3.34	0.557	Sederhana tinggi
Purata skor	3.64	0.398	Sederhana tinggi

Ringkasnya, aspek pengurusan masa dan pengetahuan tentang pengurusan sangat penting kepada seseorang usahawan dalam perniagaan dan ia mempengaruhi kejayaan usahawan dalam PKS. Hal ini selari dengan Norashidah et al. (2009) yang menyatakan bahawa usahawan yang ingin berjaya haruslah mempunyai kemahiran pengurusan, seperti kemahiran pengurusan kewangan dan mengurus pekerja. Seterusnya kajian oleh Chittithaworn et al. (2011) mendapati faktor pelanggan, pasaran, kewangan dan produk merupakan faktor yang mempengaruhi kejayaan dalam perniagaan.

c. Keupayaan proaktif

Jadual 4 menunjukkan tahap keupayaan proaktif responden. Daripada tujuh pernyataan, enam pernyataan menunjukkan nilai purata pada tahap tinggi. Misalnya pernyataan pertama “seorang usahawan haruslah berani mengambil risiko” mencatatkan nilai purata tahap tinggi tertinggi (M=4.20, SP=0.452). Sebaliknya hanya satu pernyataan sahaja yang mencatatkan nilai purata tahap sederhana tinggi, iaitu “saya seorang yang mementingkan citarasa pengguna untuk berjaya dalam perniagaan” mendapati nilai min berada di paras sederhana tinggi” dengan catatan M=3.90 (SP=0.647). Secara keseluruhannya, tahap keupayaan proaktif responden adalah pada tahap tinggi dengan catatan nilai purata skor sebanyak M=4.09 (SD=0.335).

Jadual 4. Tahap keupayaan proaktif

Pernyataan	Purata	S.Piawai	Tahap
Seorang usahawan haruslah berani mengambil risiko.	4.20	0.452	Tinggi
Saya seorang yang tidak suka putus asa dan merebut peluang untuk berjaya.	4.14	0.351	Tinggi
Seorang usahawan haruslah rasional dalam membuat keputusan	4.12	0.385	Tinggi

perniagaan.			
Seorang usahawan haruslah berinovasi untuk berjaya.	4.12	0.659	Tinggi
Seorang usahawan yang ingin maju haruslah menentukan matlamat dan visi dalam perniagaan.	4.10	0.416	Tinggi
Saya suka mengeksplotasi sesuatu yang baru.	4.06	0.470	Tinggi
Saya seorang yang mementingkan citarasa pengguna untuk berjaya dalam perniagaan.	3.90	0.647	Tinggi
Purata skor	4.09	0.335	Tinggi

Dapatan ini jelas menunjukkan bahawa keberanian seseorang usahawan mengambil risiko dalam memajukan perniagaan yang diusahakan mereka mencerminkan tahap keupayaan proaktif mereka. Kajian Faizal et al. (2014) menyatakan keupayaan proaktif dicerminkan melalui cara usahawan mengatasi risiko dan keperluan pengguna untuk terus bertahan dan memajukan perniagaan. Ringkasnya, keupayaan proaktif penting dan perlu ada dalam diri seseorang usahawan kerana ia memberi kekuatan dan kebebasan kepada mereka untuk menentukan pilihan dan membuat keputusan yang terbaik dalam memajukan perniagaan (Covey, 2013).

Kesimpulan

Kajian telah mencapai objektif untuk mengukur tahap keupayaan usahawan PKS di Kuala Terengganu. Tahap keupayaan usahawan keseluruhannya berada pada tahap sederhana tinggi. Jika dihalusi, keupayaan kepimpinan peribadi dan keupayaan kemahiran pengurusan usahawan adalah tahap sederhana tinggi. Manakala tahap keupayaan proaktif usahawan pula adalah tahap tinggi. Maka, perhatian perlu diberikan dalam usaha untuk meningkat dan menambahbaik keupayaan kepimpinan peribadi dan kemahiran pengurusan dalam kalangan usahawan di Kuala Terengganu. Usahawan harus digalakkan untuk lebih kerap menghadiri kursus kemahiran pengurusan dan kepimpinan bagi meningkatkan skala mereka dalam hal-hal berkaitan. Para usahawan juga digalakkan untuk merebut peluang yang disediakan oleh pihak Kerajaan bagi tujuan meningkatkan keupayaan dalaman dan luaran mereka supaya mampu kekal dan berjaya mengembangkan perusahaan masing-masing pada hadapan.

Penghargaan

Penghargaan kepada geran DPP-2015-FSSK kerana membiayai penerbitan ini.

Rujukan

- Abdul Aziz Ab Latif, Mohd Abdullah Jusoh, Mohd Azlan Yahya, Osman Jusoh, Syahira Hamidon (2011) Asas keusahawanan dan pengurusan perniagaan kecil dan sederhana. Penerbit Universiti Malaysia Kelantan, Kota Bharu.
- Alauddin Sidal (2014) Taksonomi keupayaan usahawan wanita Melayu. *Journal of Human Capital Development* 7.
- Azlizan Talib, Hamzah Jusoh, Yahaya Ibrahim, Habibah Ahmad (2012) Penyertaan komuniti dalam bidang keusahawanan luar bandar. *Malaysian Journal of Society and Space* 8, 84-96.
- Chittithawon C, Md. Aminul Islam, Thiyada Keawchana, Dayang Haslina (2010) Factors affecting business success if small & medium enterprises (SMEs) in Thailand. *Asian Social Science* 7, 180-190.
- Covey SR (2013) The 7 habits of highly effective people (7 Kebiasaan Manusia yang Sangat Efektif). Edisi Revisi. Lyndon Saputra. Penerjemah. PT. Binarupa Aksara, Jakarta.
- Covin JG, Miles MP (1999) Corporate entrepreneurship and the pursuit of competitive advantage. *Entrepreneurship Theory & Practice* 23, 47-63.

- Dodgson M (2011) Exploring new combinations in innovation and entrepreneurship: social networks, Schumpeter, and the case of Josiah Wedgwood (1730-1795). *Industrial Corporate Change* **20**, 1119-1151.
- Faizal M, Sumardjo, Amiruddin Saleh, Pudji Muljono (2014) The empowerment sustainable of micro and small entrepreneurs in the implementation of corporate social responsibility in Bogor District West Java. *International Journal of Humanities and Social Science* **4**.
- Farhana Mohd Rosli (2013) Pembudayaan keusahawanan ke arah mempengaruhi kecenderungan menceburi bidang keusahawanan dalam kalangan bakal graduan di UTHM. Tesis Jabatan Ikhtisas Pendidikan. Fakulti Pendidikan Teknikal dan Vokasional, Universiti Tun Hussein Onn Malaysia.
- Jasdy, Abd Hakim (2006) Knowledge management dalam organisasi pengurusan fasiliti. Penerbit UTM.
- Jayanty Kuppusamy, Jaya Ganesan, Sarah Aulia Rosada (2010) Leadership styles and management Techniquen: An analysis of Malaysian women Entrepreneurs [Cited 20 January 2015] Available from: <http://www.ibimapublishing.com>
- Kuratko DF (2007) Entrepreneurial leadership In the 21st century. *Journal of Leadership And Organizational Studies* **13**, 1-11.
- Laporan Tahunan PKS 2013-2014 (2014) Bank Negara Malaysia.
- Ma'rof Redzuan, Abd Razak Abd Rahman, Nurfazreen Aina Muhamad Nasharudin (2012) Pembentukan keupayaan individu dalam kalangan usahawan wanita industri kecil. *Akademika* **82**, 57-64.
- Mohd Hassan Mohd Omar (2007) Faktor-faktor yang mempengaruhi kejayaan usahawan kredit mikro di Negeri Johor. [Cited 20 January 2015] Available from: <http://eprints.utm.my>
- Muhamad Asri, Zaimah Darawi (2012) Transformasi dan prestasi perniagaan usahawan Melayu Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) di Johor Bahru. Persidangan Kebangsaan Ekonomi Malaysia ke VII (PERKEM VII), Transformasi Ekonomi dan Sosial Ke Arah Negara Maju, Ipoh, Perak 4-6 Jun 2012, (pp. JILID 1 696 708). Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Noor Hazlina Ahmad, Pi-Shen Seet (2010) Gender variations in ethical and socially responsible considerations among SMEs entrepreneurs in Malaysia. *International Journal of Business and Society* **11**, 77-88.
- Norashidah, Norasmah, Noraishah (2009) Konsep kesediaan keusahawanan berdasarkan kajian kes usahawan Industri Kecil dan Sederhana (IKS) di Malaysia. *Jurnal Pendidikan Malaysia* **34**, 187-203.
- Nunnally JC, Bernstein JH (1994) Psychometric theory. Third Edition. Mc Graw Hill, New York.
- Nur Aishah Buang (2013) Pendidikan Keusahawanan. Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Nurulhuda, Ramlee Mustapha (2009) Kajian kes usahawan tani Industri Kecil dan Sederhana (IKS) bumiputera di Negeri Terengganu. *Jurnal Pendidikan Malaysia* **34**, 143-165.
- Oladele OP (2013) Effects of strategic leadership styles on organisational development in small and medium enterprises (SMEs) in Lagos, Nigeria. *Net Journal of Social Sciences* **1**, 54-60.
- Papulová Z, Mokros M (2007) Importance of managerial skills and knowledge in management for small entrepreneurs. E-Leader, Prague, 1-8.
- Suhaila Nadzri, Suhaily Md Shamsudin & Muhammad Firdaus Muhammad Sabri (2014) Faktor-faktor penyumbang kepada kejayaan dan kegagalan Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) bumiputera di Malaysia. *E-proceedings of the Conference on Management and Muamalah (CoMM 2014)*, 191-200.
- Suzyanty Mohd Shokory, Zuraidah Zainol & Asmawi Hashim (2008) Pengaruh tahap pendidikan dan program latihan ke atas survival perniagaan Bumiputera. Laporan akhir penyelidikan Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Tastan SB (2013) The influences of participative organizational climate and selfleadership on innovative behaviour and the roles of job involment and proactive personality: a survey in the context of SMEs in Izmir. *Journal Social and Behaviorial Sciences* **75**, 407-419.
- Thuaibah, Azlah, Rozeyta, Hishamuddin Md Som (2007) Penglibatan kaum wanita dalam aktiviti keusahawanan di Negeri Johor: Kajian terhadap faktor-faktor kritikal kejayaan dan kegagalan pengendalian perniagaan. Universiti Teknologi Malaysia.